

Mjøsa – reddet eller truet?

På 60- og 70-tallet var den dramatiske overgjødslingssituasjonen i Mjøsa en miljøvekker for hele nasjonen. Dette førte til en storstilt satsing på tiltak for å redusere fosforutslippene fra både kommunale utslipp, industri og landbruk. Innsatsen var spesielt stor i perioden 1976-1981, da man hadde en statlig styrt aksjon som ble kalt «den store Mjøsaksjonen». Aksjonen var vellykket, og i mange år har man nå hvilt på laurbærene.

Den siste tiden har det imidlertid vært flere nye bekymringer for Mjøsas sunnhetstilstand. Funn av dumpet ammunisjon fra perioden 1940-70, høye nivåer av bromerte flammehemmere i fisk og faglig dissens om Skibladners toalettutslipp har igjen bidratt til å sette Mjøsa på den helse- og miljøpolitiske dagsorden.

Status i disse sakene er at ammunisjonen foreløpig skal ligge i ro, mens man overvåker mulig utlekking samt har arealrestriksjoner knyttet til området der ammunisjonen ligger. Kildene til de bromerte flammehemmerne kartlegges nærmere, men det er allerede sannsynliggjort at utslipp fra en tekstilbedrift har forårsaket en del av utslippene, og at både bedrift og miljøvernmyndigheter har svikt i sin oppfølging. Miljøvernminister Børge Brende har prioritert antikvariske hensyn fremfor miljøhensyn, og gitt Skibladner fornyet dispensasjon helt frem til 2009 til å finne en løsning for toalettavfallet.

Som drikkevannsmyndighet fra 1. januar 2004 har Mattilsynet engasjert seg i begge de to sistnevnte sakene. For Mjøsa som drikkevannskilde utgjør ikke de bromerte flammehemmerne noen helse- og miljørisiko, mens Skibladners sesongutslipp fra 20.000 personer beskrives som hygienisk betenkelig av Mattilsynet.

Norsk Vannforening stiller seg uforstående til at det ikke skal være mulig å finne frem til en løsning for Skibladner som forener det anti-kvariske med det hygienisk forsvarlige. Det har latt seg gjennomføre på antikvariske båter i andre land som Sverige og Sveits. Uansett hvilken helserisiko som er knyttet til Skibladners utslipp, bør det snarest mulig gjennomføres tiltak for å vise turistene og befolkningen at miljønasjonen Norge ikke tillater direkte utslipp av toalettavfall i nasjonens største drikkevannskilde.

Disse ferske eksemplene demonstrerer at jobben med å redde Mjøsa ikke ble gjort en gang for alle på 70- og 80-tallet. Det er behov for fortsatt innsats knyttet til overvåking og kildekontroll. Mjøsaksjonen var i sin tid et bevis på at miljøtiltak nytter, og det bør være en prioritert oppgave å holde Mjøsa fri for helse- og miljøskadelige forurensninger også i årene som kommer.

NORSK VANNFORENING

VATN - vårt viktigaste næringsmiddel!

- Brønnboring i fjell m/vannmengdegaranti
- Løsmassebrønner (diameter 50–500 mm)

Vi borer også for:

- Kabler/Ledninger
- Fundamentering
- Grunnundersøkelser

GRUNDFOS
PUMPEANLEGG

 **HALLINGDAL
BERGBORING**

3570 ÅL • Tlf 3208 5900 Faks 3208 5901